

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie / Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Paleografii 2: Epigrafie latină (II)						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Radu Ardevan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof.univ.dr. Radu Ardevan						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat/ Consultații					12
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					114
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Înscrierea disciplinei în contractul de studii • Parcurgerea în prealabil a disciplinei Epigrafie I
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea limbii latine

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Sală de curs cu cel puțin 30 locuri, cu posibilitate de a face proiecții.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Sală de seminar cu cel puțin 30 locuri, cu posibilitate de a face proiecții.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunoștințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. <ul style="list-style-type: none"> -Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. -Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. -Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice. -Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomenele istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice). C 4. Utilizarea metodologiei de bază a unor științe auxiliare ale istoriei (conexe arheologiei): numismatica și epigrafie. Analiza critică și evaluarea în context istoric general (economic, politic, etc.) a valorii și ponderii informației primare dobândite, cu conștientizarea importanței și limitelor acestora. <ul style="list-style-type: none"> -Corelarea informațiilor provenite din diverse surse (istoriografice, numismatice, epigrafice, arheologice etc.) referitoare la o temă prin utilizarea criticii, analogiei, comparației, analizei și sintezei. -Culegerea și analiza comparativă, corectă a informațiilor provenite din diversele categorii de surse (monede, inscripții, alte artefacte) și plasarea lor într-un context istoric general. -Interpretarea la nivel elementar a informației numismatice și epigrafice. -Utilizarea adecvată a metodologiei și principiilor cercetării epigrafice, inclusiv a limbii latine sau a altei limbi vechi relevante, ale clasificării și determinării numismatice.
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea și utilizarea corectă a surselor epigrafice latine pentru înțelegerea istoriei, societății, instituțiilor și culturii antice.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Capacitatea de a citi, restitui, traduce și interpreta istoric asemenea texte de dificultate medie.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Armata: trupele auxiliare.	Prelegere.	
Inscripțiile votive și cele pe edificii.	Prelegere, demonstrație.	Se recomandă material ilustrativ.
Inscripțiile funerare și onorifice, criteriile de disociere.	Prelegere, conversație euristică.	Cu exemple concrete.
Acte publice: legi, decrete, <i>fasti</i> .	Prelegere.	Cu texte desfășurate.
Acte private: testamente și tranzacții.	Prelegere, dezbateri.	Cu texte.

Documente și legi municipale.	Prelegere.	
Peregrinii și recunoașterea lor în inscripții.	Demonstrație, conversație euristică.	Se pot folosi repertorii de nume.
Diplomele militare.	Prelegere, exerciții.	Cu texte.
<i>Instrumenta</i> : clasificare și importanță.	Prelegere cu exemple.	Se recomandă material ilustrativ.
Reconstrucția textelor fragmentare; critica inscripțiilor.	Demonstrație.	
Studiul complex al monumentelor epigrafice.	Prelegere, dezbateri, demonstrație	
Perspectivile și importanța epigrafiei latine.	Prelegere.	Se poate recurge la baze de date on-line.
<p>Bibliografie</p> <p>R. Cagnat, <i>Corus d'épigraphie latine</i>, Paris, 1914.</p> <p>L. Keppie, <i>Understanding Roman inscriptions</i>, Baltimore, 1991</p> <p>C. C. Petolescu, <i>Epigrafia latină</i>, București, 2001</p> <p>Ioan Piso, <i>An der Nordgrenze des Römischen Reiches</i>, Heidelberg, 2000</p> <p>M. Roxan, <i>Roman Military Diplomas</i>, Londra, I-IV, 1978-1993</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Inscripții ale militarilor auxiliari din provincii.	Exerciții, analiză.	
Edificii ilustrate epigrafic.	Exerciții, dezbateri.	Căutarea și alegerea surselor de către cursanți.
Inscripții în spațiul public și în necropole.	Exerciții, dezbateri.	Se poate încerca pe patrimoniul epigrafic al câtorva așezări mari.
Lucru cu <i>fasti consulares</i> , cronologia romană.	Exerciții, discuții.	
Testamente – studii de caz.	Exerciții, dezbateri.	Implică aspecte juridice.
Legile municipale flaviene.	Exerciții, dezbateri, problematizare.	Pe fragmente special selectate.
Epigrafia deficitară a unor populații supuse.	Exerciții, discuții.	Pe materiale selectate.
Evoluția diplomelor militare – oglindă a societății.	Exerciții, dezbateri.	A se evidenția schimbările.
Ștampilele tegulare și graffiti; interpretarea lor.	Prelegere, exerciții.	Nu doar piese militare.
Inscripții deteriorate.	Exerciții de restituire.	Regulile domeniului.
Inscripție și monument.	Prelegere ilustrată cu cazuri semnificative.	Reclamă material ilustrativ, foto și desenat.
Epigrafia ca sursă pentru istorie.	Prelegere, dezbateri.	Cu exemple din bibliografia majoră.
<p>Bibliografie (alături de cea pentru curs)</p> <p>H. Dessau, <i>Inscriptiones Latinae selectae</i>, Berlin, I-III, 1886-1916</p> <p>C. C. Petolescu, <i>Inscriptions externes concernant l'histoire de la Dacie romaine</i>, București, I-II, 1996-2000</p> <p>Zs. Visy, H. Wolff, <i>Instrumenta inscripta Latina</i>, München, 1992</p> <p>Resurse on-line: <i>Epigraphisches Datenbank Heidelberg</i>, <i>Inschriften Eichstatt</i>, <i>Ubi erat Lupa</i>, <i>PETRAE</i></p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă absolvenților abilitățile necesare pentru a înțelege inscripțiile latine antice și a le utiliza corect ca izvoare istorice. Ei deprind totodată critica acestor izvoare, deci își dezvoltă judecata independentă. Această experiență le permite o viziune corectă și critică asupra structurilor sociale și politice antice, deci implicit și asupra celor din alte epoci. Așa că vor putea profesa cu succes în rețeaua instituțiilor culturale (muzee, edituri, oficii de patrimoniu, fundații etc.), sau într-o carieră didactică/academică. În plus, vor câștiga deprinderi prețuite în orice domeniu de activitate (răbdare, acribie, disciplină, logică, atenție pentru detalii etc.).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințele despre specificul epigrafiei și metodă.	Examen oral.	50 %
	Stăpânirea corectă a noțiunilor de bază		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a transcrie, traduce și înțelege un text epigrafic.	Activitatea practică la seminar.	50 %
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Transcrierea, traducerea și înțelegerea unui text epigrafic de dificultate medie.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar